

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HLL.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvas szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Sok Dreadnought-ot!

Debreczen, június 4.

Ahogy szegény Petőfi hatvan esztendővel ezelőtt lelkendezve írta: „száz vasutat, ezeret!” — úgy hangzik most a sikoltozás az egyes államok között, a diplomáciában: „sok Dreadnoughtot, még több Dreadnought-ot!” Ezen áll a világalom, sőt a megállhatás sorsa. Amelyik hatalom nem épít sok, milliókat és milliókat elnyelő vízióriást, az elképzelhetlenségig kolosszális páncélhajókat, — az el van veszve. S ma már Ausztria-Magyarország, amely nem tudja, honnét veszi az ötszáz milliót, amelylyel Szerbiának harci kedvét kellett megfizetni, most 280 milliót kér négy Dreadnought-ra. Négy ilyen hajó tehát annyiba kerül, amennyivel az ország összes iskoláiban, középiskoláiban és egyetemében ingyenessé lehetne tenni a tanítást.

Pedig úgy látszik, aligha lesz ezt mód kikerülni. A szerb háborút, mert becsülettel lehetett, el kellett kerülnünk, mert ha Bismarck Boszniáért egy pomerániai gránátos csontját sem tartotta érdemesnek kockára tenni, mi is elmondhattuk, hogy egy Szerbia fölött nyert győzelemért egy magyar baka kis ujját is kár lett volna feláldozni. De magánál a szerb ügynél is sokszorosan

nagyobb kérdések kerültek szőnyegre a szerb összeütközés révén. Az a hatalmas ellentét, amely az angol és a német kereskedelem versenyé követeztében egyik irányban, a german és a szláv faj hegemoniája körüli versenyben pedig a másik irányban előbb-utóbb elkerülhetlenné fog tenni egy európai háborút, már a kis szerb ügynél majdnem felrobbantotta az európai hatalmaknak egymás ellen elhelyezett aknáit. Ezuttal azonban több — a mi elhatározásaink köré eső — tényező közrejátszása az utolsó percben elodázta az összeütközést. Nem a szerencsétlen belgrádi lakáj betört bordája volt a békeszerző, hanem elsősorban Németország szövetségi hűsége és Olaszország pillanatnyi helyzete, mely lehetővé tette Tittoni — Olaszországban éppenséggel nem osztatlanul népsze ü — hármasszövetségi békepolitikájának győzelmét. Ehhez járult hozzá Olaszország készületlensége és az angliai béke-pártnak felülkerekedése az angol közvélemény ama áramlataival szemben, amelyek időzserűnek tartottak egy európai háborút a német konkurrenciá gyengítésére. Nem utolsó szerep jutott a béke biztosításában a kölcsöneit féltő francia nagytőkének is.

Mindezek olyan tényezők, amelyek együttes érvényesülése egyfelől elodázta a háboru közvetlen veszélyét, másfelől

azonban ugyanakkor máris elhintette egy talán már a közeli jövőben elháríthatatlan európai összeütközés magvát. Anglia kimutatta a foga fehérét, elárulta, hogy mindenre kész a német versenytárs gyengítése érdekében. Oroszország pedig annyira mohón törekszik az összes szláv-ság protektorának szerepére és Ázsiában megtépett presztízisének helyreállítására, hogy amint pénzügyeit és hadügyeit rendbe hozza, kétségtelenül „aktív” politikát kezd. Ez az aktivitásba lépés pedig akkor épen úgy saját érdekeink és létünk védelmére szólíthat minket sorompóba, mint ahogy a két hónapja lezárult szerb konfliktusnál. Németország volt kénytelen a legnagyobb elismerést érdemlő fegyverbaráti hűség szempontján kívül saját európai helyzete érdekében a kardjára csapni.

Ezért sietnek a hatalmak örült versenyben fegyverkezni, föláldozván az esetleg lehető háborúnak mindent, amit a polgárok keresetéből el tudnak csipni. Okosabb, jobbra való céloktól elvonni. S nekünk, minden nyomoruságunk és bajunk mellett négy Dreadnoughtot kell építeni, amely, még mielőtt vízre kerülne, halomra lövi mindazokat a reményeket, amelyeket a kulturális és gazdasági jövő fejlesztéséről az örök béke álmódzó hívei szöttek.

Egy leány története.

Irta: **Salgó Margit.**

Kbéd után Lenke egyedül maradt az ebédlőben. Fejét kezére támasztva, nézett ki az utcára. A szemben lévő ház egyik ablakában egy fehérpongyolás szőke asszonyka hajolt ki s a férje a háta megett csókolgatta nyakát.

Lenke elgondolkozva nézte őket.

— Fia! házások — mormogta magában.

Aztán felkelt a székéről, amelyen eddig álmódzott és becsengette a szobalányt. Lerakatta az asztalról az ebédmaradványokat, kisperttetett, aztán kiküldte a cselédet és ismét egyedül maradt.

Pár percig gondolkodva állt a barátságatlan, sötét butorzatú szobában, azután hirtelen megfordult és átment a saját szobájába. Ez talán még barátságatlanabb volt, mint az első. A butorok egy árnyalattal sötétebbek, a nehéz damasz függönyök husz kilóval nehezebbek. És az egész szoba valami sajátságos szürke világossággal vetekedett örökké, hova még hirmondónak sem tévedhet be egy-egy merész, kémkedő kis napsugár.

Lenke felnyitott egy faragott kis könyvtárszekrényt és néhány kéziratot szedett ki belőle. Lassan olvastatta át őket,

aztán kiválasztott belőle kettőt, borítékba tette és elküldte.

Mikor a kéziratokat elküldte, egy kissé vidámabb lett borus arca, melyet a fekete ruha, anyjáért való gyász még jobban sötétített. De ez azonban nem akadályozta meg, hogy szépsége, sajátságos bája érvényre ne jusson.

Halványrózsaszín, de egészen kreol arca volt, melyet sötétbarna haj koronázott. Nagy szürke szemei beszélni tudtak, de oly sajátságos fényvel bírtak, mintha örökké lázban vagy könyben csillogtak volna. Arcából hiányzott minden derű, minden mosoly és azért mégis üde, viruló rózsás volt. A járása, az alakja olyan volt, mint egy hosszuszáru virágé.

És őt magát teljesen hidegen hagyta szépsége. Egy fölösleges vonásnak tekintette azt, mely nélkül az ember nagyon szépen megélhet. De azért hanyagul nem öltözködött, sőt tullelegánsan és rokonai, barátai el is nevezték őt az utólréhetetlen Lenkének.

...Lenke tehát mikor a kéziratokat elküldte, — sietve hozzálátott a pakkolás hoz. Másnap reggel utaztak Boldogvári kis birtokukra, hol egy elég csinos villácskájuk volt. Sietve kellett pakkolui, mert a kocsi még délután eljött a pakkokért, hogy mint teherárut olcsóbban feladja.

Lenke saját részére kegyon keveset rakott a kosárba, de három fiutestvérének rengeteg nyári ruhát szedett össze. Szinte hihetetlen mennyiségben torlódtak fel a nadrágok és különösen a harisnyák és a trikók.

Végre a kosár feneketlen gyomra el-tüntetett mindent az asztalról és Lenke sóhajtván csapta be a kosarak tetejét és sietve lakatolta le őket.

Mikor mindennel készen volt s a szobalány ruhájának is szorított egy kis helyet a férjruhák között, kiküldött mindenkit s egy átalakított jourasztalon irni kezdett a mindjobban sötétedő szobában.

Soha senki nem tudta, hogy ir; még az édesapja sem, pedig leányának álnevét mindig látta a napilapok tárcarovata alatt, de nem tudta, hogy ő az. Lenke titokban tett mindent, utálta a feltűnést, csak várta, egyre várta, hogy mikor tűnik fel majd egyszer az ő csillaga is.

Másnap reggel csakugyan elutaztak. Lenke megkönnyebbülten sóhajtott fel, mikor a gyorsvonat egyik szakaszából nézett ki az elmaradozó tájakra. Valami sajátságos, sensibilis érzés vett rajta erőt, melytől nem bírt szabadulni. Ugy tűnt fel most az egész élete, mint egy gyorsvonat futása. Nem tar-

Gyapjuszövetek

árait a kedvező aralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen Rossuth.-u 1.
:: Szigoruan szabott árak

Nagy-Debrecen.

Hirlapi harc a harmadik egyetemért.

Rákosi Viktor mellettünk.

Egész Debrecen halájjára érdemes Rákosi Viktor, a nagynevű író, aki harcot indított a harmadik egyetemnek Debrecen számára való megszerzéséért Nagyszerű és meggyőző cikkekben mutatott rá arra, hogy a harmadik egyetem sehol másutt nem állítható fel, mint Debrecenben.

Rákosi írásai Debrecen riválisai között, Szegeden és Temesváron nagy riadalmat keltettek s a két város szóváltással felvette a harcot Rákosi ellen. Egyre másra írják a polemizáló cikkeket, melyben a maguk vélt igazsága mellett foglalnak állást. Rákosi Viktor a B. H. mai számában újra polemizáló cikket írt, mely érdemes arra, hogy egész terjedelmében közreadjuk. A cikk itt következik;

Nagy-Debrecen.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő ur! Tudom, hogy a Budapesti Hirlap már körülbelül husz esztendővel ezelőtt határozott állást foglalt el a szegedi egyetem mellett. Ezt az álláspontját alkalomadtán mindig hangoztatta s most is föntartja. Ez álláspont számára objektív támasztékokkal szolgált Szigeti Vilmos ur az ő első cikkében, de már a másodikban polemikusan fordul a debreceni álláspont ellen, holott az ő igazait én is teljes méltányossággal honoráltam. Ily körülmények között engedje meg a tisztelt Szerkesztő ur, hogy pár sorral a dolog érdemébe hatoljak. Vagyis csak egy levelet közöljek.

Komlóssy Arthur ur a szerkesztőséghez intézett levelében a következőket írja.

A Nagy-Szeged cikkirója igen helyesen mondja, hogy a „kultura nem válhatik rövid évek alatt közkinccsé, végtelen idők kellene a kifejlődéséhez“. Ezt a kijelentést le kell szögezni, mert a szerző megközelítette vele azt az igazságot, hogy egyetem csak olyan városban képzelhető, ahol föllállítása mintegy a természetes fej-

lődés folyamánya, ahol kulturális előzményei megvannak. Már pedig e tekintetben csak nem lehet Szegedet Debrecennel összehasonlítani!?

Szeged 1792-ben kezdte kérni a jogakadémia föllállítását, de még ma sincs neki! Debrecennek meg jó pár száz év óta van országos hírű főiskolája, amelyből a kiváló emberek százai kerültek ki; már most van az országban talán legnépesebb vidéki jogakadémiája mellett református teológiáj- és eszaka bölcsészeti fakultása, általában pedig olyan iskolai tradíciókkal bír, amelyekkel még Budapest és Kolozsvár sem versenyezhet.

Husz évvel ezelőtt a szisztéma még az volt, hogy az állam a nemzetiségi városokat tömte iskolákkal és egyéb kulturális intézményekkel, a sokkal nagyobb és jelentékenyebb magyar városok pedig a maguk erejéből baktattak a kultura zászlója után. Ma már mindenki belátja, hogy a törzökös magyar városokban kell a kulturának templomokat építeni s mindent elkövetni hogy e helyek egészségi és művelődési szempontból modern színvonalra emelkedjenek. Ebből a szempontból is Debrecen, mint tiszta magyar vidéknek tiszta magyar, nem perifériális fekvésű városa, első sorban jogot formálhat az egyetemre. Aból nem következik semmi, hogy Szigeti ur még elmagyarosodott oláhot nem látott Kétségtelen, hogy ő szes hazai nemzetiségek közül úgy számánál, mint a független Romániával való összefüggésénél fogva, a román a legveszedelmesebb nemzetiség és így Debrecen, mint északi Magyarországon hatalmas, erős egyetemi városa, fontos pozíciót foglalna el a legveszedelmesebb fronton, olyan pozíció, mely messze be Erdélybe éreztetné hatását és erejét. Nem véletlen dolga, hogy most a pünkösdi ünnepek alatt Debrecen falai között egy székely kongresszus zajlott le. Debrecen is tudja, hogy neki Kelet felé van hivatása és a székelyek is érzik, hogy nekik Debrecen erejét kell keresniök. Keresik az összeköttetést és meg is fogják találni. Az erdélyrészi nemzetiségi politika első, induló láncszemét Debrecenbe lehet beleakasztani.

Rákosi Viktor.

tott állomást sehol, csak akkor történt akadályverseny, mikor az édesanyja meghalt. —

És most úgy érzi, mintha soha többé nem látná test körpalotáit, mintha zseibongó lármája elnémulna örökké s a hatalmas kupolás kastélyok művészi kariatidái örök bucsut integettek volna feléje.

Az opálszínű égen fehér felhőrongyok uszkáltak s keleten, a messze szép keleten, a szerelem bűbájos országában már indult körutjára a nap. Még nem lehetett látni, de izzó vérvörös színe már perzselte az eget. Végre felbukkant arany palástjába burkolózva és sugarai sikoltva törtek be az ég szürke kódébe.

Lenke elmerengve nézegette e tüne-
ményt s mikor szeméit elvonta az égről,
érezte, hogy szeméi kápráznak.

A következő állomásnál egy fiatal-
ember szállott be a szakaszba. Elegáns,
megnyerő arcú igazi arisztokrata. Bocsa-
tot kért Lenkétől és leült szemközt vele.
Aztán ujságot vett elő és olvasott. Nem is
nézett már fel. Lenke legalább azt hitte,
hogy nem néz, pedig a fiatalember titokban
mindig őt nézte. Nagyon mély benyomást
tett reá ez a feketeruhás, komoly leány.

Végre nem birva ellentállni a kérdésnek, ud-
variasan megszólította Lenkét:

— Ezer bocsánat, nagyságos kisasszo-
nyom, de nekem úgy rémlik, hogy mi már
látunk egymást valahol.

Lenke esodálkozva, de némi érdeklő-
déssel nézett reá.

— Nem emlékszem, felelte erősen ku-
tatva elméjében, de különben mi a becses
neve?

— Loránt Imre vagyok, mondotta a
fiatalember, meghajtva magát.

— Nem emlékszem, ismételte Lenke
még mindig gondolkodva, de én különben
Halász Lenke vagyok.

— Ah! nem az aki „Cassia“ név alatt,
mint tárcaíró működik?

— De igen, felelte Lenke s arcán egy
boldog mosoly jelent meg.

Végtelenül jól esett neki, hogy már kez-
dik ismerni és ezután nyájasabb hangon
diskurált a fiatalemberrel. A beszélgetésből
kitűnt, hogy birtokaik egymás mellett van-
nak és Loránt Imre előre fogadkozott, hogy
minden nap odaát lesz szép szomszédnő-
jénél.

A fiatalember különben nem igen be-
szélt, csak folyton a leányt nézte. Tetszett

A válság.

Wekerle Sándor Bécsben.

Tisza István szerepe.

A válság most, Wekerle Sándor mi-
niszterelnök bécsi utazásával, új stádiumba
lép Mai kihallgatásától közvetlenül nem
várnak eredményt, mert a kormányhoz közel
álló oldalról azt jelentik, hogy új előterjesz-
tése nincsen a kormánynak. De mivel az
audiencia nyomában Kossuth Ferenc meg-
hivatása fog következni, mégis Wekerlének
mai kihallgatása jelzi a döntő elhatározás
következését.

A király június huszadikán utazik
Ischlbe s ez az irányadó terminus a válság
történetében. Ha eddig nem jön létre valami
helyes és okos kibontakozás, akkor a válság
rendkívül kiélesedik s az ellentétek ki-
egyenlítése mind nehezebbé válik. Remélhető
azonban, hogy ez a terminus a függetlenségi
pártot már kormányon találja.

A miniszterelnök audienclája.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sán-
dor miniszterelnök, aki tegnap este Popovics
Sándor dr. nak, az Osztrák-Magyar Bank
kormányzójának társaságában vacsorázott,
ma reggel bankgassei magyar palotában el-
sőbbben a Bécsben időző Papp Elek dr.-ral, a
pénzügyminiszterium államtitkárával tanács-
kozott, azután Vértessy Gézának, az őfelsége
személye körüli miniszterium államtitkárá-
nak jelentéstételét fogadta. A délelőtt folya-
mán Wekerle miniszterelnököt meglátogatta
Crukovics Miklós osztályfőnök, horvát bán-
helyettes, aki jelenleg magánügyben Bécs-
ben tartózkodik és holnap utazik vissza
Zágrábra. Délben a miniszterelnök a kül-
ügyi hivatalba ment, ahol Aehrenthal báró
közös külügyminiszterrel közel egy óra hosz-
szat tanácskozott. Délután Wekerle dr. Bie-
nerth báróval, az osztrák kabinet elnökével
fog találkozni. Wekerle miniszterelnök az
eddig intézkedések szerint az éjjeli vonattal
utazik vissza Budapestre, de nincs kizárva,
hogy ez intézkedéseket a nap folyamán meg-
változtatják.

neki nagyon ez a kis irólány, kinek szerinte
nagyon bolondos kis szíve lehet.

Az idő gyorsan mult és a vonat gyorsan
szaladt, ergo a beszélgető párason vette
észre magát, hogy megérkeztek.

Együtt haladt kocsijuk be a faluba s
már rózsaszín alkonyat volt, mikor a kereszt-
utnál bucsut vettek az utitársak. Loránt ko-
csija elkanyarodott az erdő mellett. Lenkéé
pedig felhaladt a meredek hegyi uton a
villa felé.

A nap már bucsuzóban volt s a falura
valami misztikus hangulat borult. Lenke úgy
szeretett volna ebben a percben a jövőbe
látni. Ugy szeretete volna letépni azt a sűrű
fátyolt, mely a titokzatos jövőt rejtette ma-
gában. Ugy szeretete volna tudni, hogy mi
lesz? hogy lesz?

Vajjon mit hoz a jövő? Mit hoz a
holnap? Erdemes-e még holnapig élni? Nem
jobb volna még ma meghalni, hogy ne érje
meg a holnapot?

Nem volna jó keresztül nézni azon a
sűrű fátyolon, mely a mystikus jövőt rejti
magában. Hiszen akkor minden ember még
ma öngyilkos lenne!...

A király előtt.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor magyar miniszterelnököt a király ma délelőtt kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a kihallgatáson valószínűleg a kabinet felmentését kérte a királytól, de döntés ma aligha történt, hanem ez csak a jövő héten Kossuth és Andrássy kihallgatása után várható.

Tisza István szerepe.

Tisza István gróf nevét tudvalevőleg az újabb időben ismét nagyon emlegetik. Olyan helyről, melynek vonatkozásai vannak a volt miniszterelnökhöz, nyomtatékosan ismétlik, hogy ez Tisza intenciói ellen történik. Emlékezhettek arra, hogy Tisza a királynak a kérdésére, hajlandó e szükség esetén résztvenni az aktív politikában, azt válaszolta:

— Ez mindig a programtól függ és attól, milyen az a meghívás.

Ilyen program azonban — szerencsére — nincs s a meghívás sem történt meg.

Főiskolai takarékpénztár.**A kollégium ügyei az egyházkerület előtt.****A közgyűlés harmadik napja.**

A tiszántuli egyházkerület közgyűlésének ma volt a harmadik napja. Azonban nem egyszer mind az utolsó, mert még holnapra is számos tárgy maradt. A mai egész nap ugyyszólván a debreceni főiskola ügyeivel telt el. A tárgyalások között nevezetesen a tanárválasztások Három új tanárt választott a közgyűlés.

Egy igen nevezetes új eszme is vetődött fel az egyházkerület előtt: egy főiskolai takarékpénztár létesítése. Az ügy ugyan még nagyon embrionális állapotban van, de az eszmét az egyházkerület kedvezően fogadta.

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést Degenfeld József gróf elnök.

Elsősorban a tanárválasztásokra került a sor. Erdős József dr. ismertette, hogy az Erdős Lajos püspökké választásával megüresedett teológiai dogmatikai tanszékre pályáztak: Bede László, dr. Lencz Géza, Nádasz Lajos, Lic Rác Kálmán, Szabó Miklós, Harsányi Pál. Veress István a pályázatról visszalépett.

A Bosznay István lemondásával megüresedett gimnáziumi rajztanári állásra hirdetéssel pályázat eredményéről Karay Sándor referált. A következők kérvényei érkeztek be: Hajdu Béla, Csűrös Béla, Tócsák Sándor, Teleki Árpád, Király Jenő.

Ugyancsak Karay Sándor jelentette be, hogy a Zalányi János halálával megüresedett gimnáziumi matematikai fizikai tanári állásra pályáztak: Jakucs István, Nagy Kálmán, Lengyel Endre, Tóth Zoltán, Zsuzu Mihály, Szemerei Gergely, Kovács István, Marsalkó Gusztáv. Tanár választók lettek egyházi részről: Sütő Kálmán, Sulyok István, dr. Baltazár Dezső, Papp Imre; világi részről: György Endre, Fényes Endre, Várady Gyula, dr. Baksa Lajos. A szavazás eredménye az lett, hogy teológiai dogmatikai tanszékre dr. Lencz Géza, a gimnáziumi rajztanári állásra Csűrös Bélát, a gimnáziumi matematikai fizikai tanári állásra Jakucs Istvánt választották meg.

A gazdasági tanács jelentése kapcsán szóba került a Gelléri-Szabó végrendelet. A hagyatékából a kollégiumra 200 usque 250 ezer korona esik. Továbbá elfogadták azt a

javaslatot, hogy 1909. szeptember 1-től kezdve a főiskolai összes tanszakain fel-emelik a tandíjakat.

A főiskolai takarékpénztár eszméje is felvetődött. Az ügy azonban még nagyon embrionális stádiumban van. A megvalósítást a gazdasági tanács szövetkezeti vagy részvénytársasági alapon véleményezi. Elfogadták azt a javaslatot, hogy a tápintézetet 1910 évre 5000 korona költséggel újra építtetik, illetve egy masszív épület emelnek. A convictusi növendékek részére a reggelizés behozatalát, — ha a mostani helyiség megengedi 1909. szeptember elején, ha pedig a mostani körülmények között nem lehetséges, egy évvel később az új épület felállítását — rendeli el a közgyűlés. A főiskolai internátus ügyében összeül új, egy-egy-ésített tervezetet fognak a közgyűlés elé terjeszteni.

Az Öreg János dr. nyugalomba vonulása folytán megüresedett tanszéket, valamint az újonnan szervezendő német nyelvészeti és irodalomtörténeti tanszéket, a szemesztrális rendszerre való tekintettel — 1910. február 1-én fogják betölteni.

Tudomásul vették, hogy a Nagy József ösztöndíjat Veres István bihariószegi lelkészeknek ítélték oda.

A tanári kar véleményezte, hogy a református főgimnáziumban a tanítás délelőtti egyfolytában 8—1 óráig törjénjék. A közgyűlés egyhangulag elfogadta ezt a reformot, amely a tanulóknak több szabad időt biztosít. Orosz István tanítóképzési igazgatót, minthogy már hat évet eltöltött hivatalában, az új egyházi törvények értelmében életfogytiglan megerősítették állásában.

Jóváhagyták a debreceni két új templom építkezéséről s ezzel kapcsolatban két új lelkészi állás szervezéséről szóló jelentést. Elhatározták, hogy július 11-én Kálvin János négy százados ünnepén, az isteniszteletek alkalmával megemlékeznek a nagy reformátorról. Gály Endre indítványát egy Kálvin-muzeum létesítése tárgyában elfogadták.

Az Antal Gábor 40 éves jubileumi ünnepeinek a tiszántuli egyházkerületet Sütő Kálmán és dr. Baksa Lajos fogják képviselni. A közgyűlés fél két órakor ért véget.

A tattersalli rablógyilkosság.**A debreceni közhuszár Budapesten.****Farkas József ártatlan.**

A tattersalli gyilkosság dolgában még mindig nehezen halad előre a vizsgálat. Egyelőre kétségtelenül megállapították azt, hogy Paut György rablógyilkosság áldozata. Egy Rákóczi uti cipésznél, ahol a gyilkosságot megelőző napon lábbelit vásárolt, egy huszkoronással fizetett. A kereskedő látta, hogy a bankót sok ötven- és huszkoronás bankjegy közül szedte elő. A tárcá piros bőrből való volt. Sem pénzt, sem a tárcát nem találták meg.

Sipos Bálint.

A Paul György meggyilkolásával gyanúsítottak egyike Sipos Bálint. Sipost tudvalevőleg, mint katonaszökevényt Debrecenben elfogták és azonnal meggyanusították a tattersalli gyilkossággal.

Siposról a nyomozás megállapította, hogy egy a Budapesten elfogott Farkas József huszárt, mint a meggyilkolt Paul Györgyöt ismerté.

Sipos május 24-én szökött el Debrecenből, ahol 13 napi fegyvergyakorlatra volt bevonulva, Budapestre. Polgári ruhában volt és az egyenruhából csak a katonai vászonnadrág volt rajta.

24-ikétől 30-ig, tehát vasárnap reggelig Budapesten bujkált, nem volt sem élelme, sem lakása, a Tattersallban és annak környékén húzta meg magát éjjel.

Debrecenbe vasárnap, tehát a gyilkosság elkövetése után utazott vissza, akkor

tehát már volt pénze, hogy ezt honnan szerezte, arról számot adni nem tud.

Kihallgatásakor azt mondta, hogy szombaton éjjel utazott vissza Debrecenbe, egész éjjel aludt és átszállás nélkül érkezett Debrecenbe.

Ez nem felelhet meg a valóságnak, mert éjjel 2 órakor Budapestről vonat nem indul. Reggel utazhatott el és déltán kellett Debrecenbe megérkeznie.

A rendőrség megkeresésére Sipost Budapestre hozták, hová már meg is érkezett, de a hadbíróság börtönébe vitték és itt fogják kihallgatni.

Farkas József alibije.

Farkas József, az elfogott huszár mindent tagad, még azt is, hogy Paut Györgyöt ismerté volna. Azt állítja, hogy akivel ő a Kolozsi-téren levő Kovács Gyuláné-féle korezmában mulatott, az egy honvédkáplár volt és az adta őt át a katonai őrzésnek. Ennek az állítólagos jóbarátjának nevét nem tudja és a rendőrség most nyomozza a káplárt.

Ami a kardján talált vérnyomokat illeti azokról az mondta, hogy azok egy Strasser nevű szakaszvezetőtől származnak, ő ezzel összeveszett és megvágta.

A rendőrség Strasser kihallgatására intézkedett és azt az értesülést kapta, hogy Strasser egy verekedés alkalmával tényleg megsebesült, azonban még nem hallgatták ki.

Tüntetés az önálló bank mellett.**A vasárnapi nagygyűlés.****Kossuth, Apponyi és Justh meghívása.**

A főváros függetlenségi polgársága óriási apparátussal készül a vasárnapi nagygyűlésre, hogy minél impozánsabb, minél hatalmasabb formában tüntessenek az önálló magyar bank mellett. Erre a gyűlésre tudvalevően meghívták az ország valamennyi függetlenségi köreit és sok ezerre tehető azoknak a hazafias polgároknak száma, akik az önálló magyar bank zászlaja alá fognak sorakozni, hogy szóval és tettel tüntessenek az önálló bank mellett.

A fővárosi függetlenségi pártnak egy kisbizottsága ma fölkereste Kossuth Ferencet lakásán, hogy a vasárnapi nagygyűlésre meghívják. Kossuth a deputáció szónokának a következőket mondta:

— Nagyon megtisztelő reám nézve, hogy a fővárosi függetlenségi párt, amelynek kebelében ott lesznek az országnak hazafias polgárai, a vasárnapi nagygyűlésre meghív. Jelen azonban, sajnos, egyrészt gyatra egészségi állapotom miatt nem lehetek, de mint ügyvivő miniszter sem mehetek el.

A küldöttség vezetője aztán tudatta a miniszterrel, hogy ha már nem lehet jelen, úgy a polgárság zöme fog tisztelni lakása előtt. Kossuth nagy örömmel vette ezt tudomásul, de kijelentette, hogy nyilatkozni ez esetben sem fog semmilyen formában.

A küldöttség ezután Justh Gyulát kereste föl, aki ezeket mondotta:

— Végtelenül örülök, hogy az egész ország hazafias polgárságának egy tekintélyes taborát itt üdvözölhetjük majd Budapesten, hogy az önálló bank mellett tüntessenek. Nagyon kevés már azoknak a száma, akik a közös bank hívei. Eljövetelem azonban, képviselőházi elnöki tisztemnél fogva, nem ígérhetem meg. Majd Apponyi Albert gróftól ke-

reste föl a küldöttség, ahol hasonló értelmű választ kaptak.

A vidék függetlenségi polgársága a keleti és nyugoti pályaudvaron érkezik meg s a körutakon kezdik a tüntető felvonulást, majd az Oktogon-téren csoportosulnak.

A véres báléjszaka.

Fogházra itélt bösztörményi legények.

Ez év január havában véres bálozás volt a bösztörményi nagyvendéglőben. Ott táncolt Molnár Imre, Kövesdi Péter és Szücs Miklós több leánnyal. Egyszerre Molnárhoz lépett Asztalos János, aki cigarettát kért. Molnár nem adott, mire Asztalos megsértette.

A bál végén Molnár, Szücs és Kövesdi utána ment Asztalosnak. Az utcán azután kegyetlenül elverték. A nagy fafütykös suhogott a levegőben, Asztalos pedig vérben fagyva feküdt a földön a kapott ütések folytán.

Ma délelőtt tárgyalta ezt az ügyet Hoffmann József kir. táblai bíró elnöklete alatt a kir. törvényszék. A vádlottak beismerték tettüket. A tanúk kihallgatása a dél előtt folyamán tartott.

Ma délután ítélkezett a garázda legények fölött a debreceni törvényszék büntető tanácsa.

Molnár Imrét hat havi, Szücs Miklóst pedig nyolc havi börtönre ítélték. Kövesdi Péter egy havi fogházat kapott.

Épülnek a Dreadnoughtok.

Kétszáznyolcvan millió nem sok értük.

Lesz mit megszavazni az ideai delegációnak! Lesz mit kiizadni az adófizetőknek, négy új csatahajót kapunk 280 millió koronáért. Már hozzá is fogtak az osztrák-magyar „Dreadnought” ok építéséhez. Mert eddig csak szárazföldi nagyhatalom voltunk, de mi tengeri nagyhatalom is akarunk lenni, ha az utolsó milliókat kell is odaadnunk.

Pólából táviratozzák, hogy a haditengerészeti arzenálban serény munkálkodás folyik az újabb hadihajók és felszerelések végrehajtásán. Az Olivi-szigeten, amely a kikötő belsejében van, most egy 22,500 tonnás hatalmas dokkot építenek. Ez a vasból épített dokk haditengerészetünk legnagyobb hajóit is képes lesz magába foglalni. Az új mű két éven belül készül el. Emellett szorgosan végzik a befejező munkálatokat a „Baron Spaun” hadihajón, amelynek vízrebocsátását szeptemberben fogja megtartani. Mihelyt ez megtörténik, az Olivi-szigeten hozzálátanak a tervbe vett „Dreadnought” építéséhez. — Haditengerészetünk vezetősége ugyanis elhatározta, hogy Anglia mintájára egyelőre négy ilyen hatalmas csatahajót építtet.

A Dreadnoughtok építését már az idén meg akarják kezdeni, úgy, hogy két éven belül mind a négy elkészüljön. Minthogy azonban az osztrák hajógyárak nagyon is túl vannak halmozva munkával, valószínű, hogy nemcsak egy, hanem két ilyen hadihajó építését a Danubiusra fognak bízni. Ezzel a hajógyárral az erre vonatkozó tárgyalások már nagyon előrehaladtak és remélhető, hogy az új porterei tesepén nemsokára már megkezdik az óriási hadihajó gyártását.

A négy Dreadnoughtra szükséges 280 millió korona költséget a haditengerészet vezetősége az ideai delegációtól fogja kérni

de a munkálatok sürgősségére való tekintettel, legalább a pólai és talán a fumei építést már ezt megelőzően megkezdik.

Az új hajók méreteire vonatkozóan röviden a következő szám adatokat említjük itt meg. A hajók teherbírása 20 ezer tonna lesz és gépeik 25 ezer lóerő kifejtésére lesznek képesek, úgy, hogy óránkénti gyorsaságuk eléri a 22 tengeri mértföldet. A hajók hosszúsága 150 méter, szélessége 26 méter lesz. A 30 centiméteres párcélóval burkolt hadihajók merülését a víz alá nyolc méterre kontemplálják. Minden hajón tíz nagy ágyu lesz. Egy-egy ilyen ágyu hossza meg fogja haladni a 30 métert. Az ágyusok 250 méter-mázsát fog nyomni és egy-egy ágyugolyónak a súlya 450 kilogramm. Minden golyó kilövéséhez nem kevesebb, mint 138 kilogramm puskaporra lesz szükség.

Debreceni krónika.

*

Egy polgártársunk tegnap rágyújtott egy kuba szivarra és amikor a végét elvágta, egy szépen kifejlesztett cipő-pertli volt benne.

Trafikos kisasszony: Alászolgája, jónapot kívánok!

Ur: Jónapot! Havannát kérek.

Kisasszony: Páva vagy macskafarkkal tetszik kérem?

Ur: Azokat már megszoktam kérem. Valami újabbat, ha szabad instálni.

Kisasszony: Tetszik talán kabanos, ócska firhanggal?

Ur: Nem reszeli az ember torkát?

Kisasszony: Oh kérem, az ki van zárva. Tessék talán sündisznóval. A dohánygyárakban ma már házilag nevelik e célra a sündisznócskákat. Kellemes aroma. Vagy talán méltóztatik regália média — hajkefével? Mert olyan is van viziló fülbe göngyölve.

Ur: Kérek belőlük, majd próbát teszek.

Kisasszony: Kitűnő szivarkáink vannak, szőke, barna, fekete és vörös hajsálakkal. Valódi házi gyártmányok.

Ur: Jó lesz kérem, de inkább darutollal szeretném. Aztán valami dohányfélélet kérek a kocsisomnak. Ha van, puskapor nélkül.

Kisasszony: Szolgálhatnánk kérem divánsszörrel, sikárkefével, vagy ha erősebb tetszik — patkószeggel. Ez debreceni gyártmány. Van azonkívül rozsmárszörös pipadohány, de az közönséges.

Ur: Kegyedre bízom, de inkább nyulszőrőket kérek.

Kisasszony: Van kérem nagyon finom. Tessék. A füle és farka is bele van vegyítve. A kocsis bizonyosan megőrül.

Ur: Igazán lekötölezz kisasszony szeretetreméltóságával.

Kisasszony: Burnotot nem parancsol uraságod?

Ur: A számból vette ki kisasszony. Kérek 50 grammot paprikával az anyósomnak.

Kisasszony: A világot sem paprikával. Tessék 100 grammos csomag tubák reszelt pipaszárral és gombostühegyekkel keverve. Nátha ellen megfizethetetlen. Méltóztatásuk kérem. — Összesen 6 korona 73 fillér. — Köszönöm. Legyen máskor is szerencsém. Jónapot!

Fenik a kaszát.

A katonákat szabadsággal fogják.

A honvédelmi miniszter a közelgő aratásra vonatkozólag rendeletet bocsátott ki, amelyben többek közt ezt mondja:

„A közös hadügyminiszternek velem egyetértőleg kiadott rendelete szerint a közös hadsereg tényleges állományu legénységének jelentékeny részét a csapatok a folyó évben is a gabona és takarmány, a szőlőművelés munkálatainak, a szüret és kukoricatörés, továbbá a selyemhernyó tenyésztés különleges munkálatainak idejére három hétre fogják szabadsággal foglalkoztatni.

„Az aratási szabadságot az illető katonának személyesen kihallgatáson (rapporton) kell kérelmezni és a szabadságot a csapatparancsnokság lehetőleg minél előbb helyezi kilátásba, hogy a szabadsággal rendelkező, megfelelően kiképzett és jó magaviseletet tanúsító katonák, amennyire csak lehetséges, idejében még aratást vagy egyéb mezői munkát vállalhasson.

„A gyengébb és a kiképzésben visszamaradt legénység, a tavasz folyamán bevonult újoncok és egyévi önkéntesek az aratási szabadságolás kedvezményében egyáltalában nem részesíthetők.

„A lovassághoz, a táborigádhoz (a nehéz tarackosztályokat kivéve) a műszaki és egészségügyi csapatokhoz, testületkezhöz és intézetekhez, beosztott legénység általánosságban aratásra nem szabadsággal foglalkoztatható.”

HIREK

Érettségi előtt.

A fejtetőre fordított, beteg társadalom munkának egyik legveszedelmesebb romboló kórsága a diplomaláz. Magyarországon minden épkézláb ember diplomáért tülekedik és ha a féléletét átnyomorgja is, kutyabőr nélkül nem érzi magát embernek. Mindenki ügyvéd, orvos, tanár vagy mérnök akar lenni, vagy ha nem adott neki az Isten diplomát, akkor legalább a gyermekét kergeti oklevélért. Csak ki kell hallgatni, az apa miképpen szokta tanulásra ösztökélni iskolás fiát.

A legszigorubb fenyegetések közé tartozik például, ha azzal ijeszti a könyvekhez láncolt ifjút, hogy suszterinasnak adja. Ilyenformán keserűen konstatalhatjuk, hogy a kulturállamok között Magyarországon van a legnagyobb lateinerproletáriátus. Mi vagyunk azok, akik hozzá vagyunk szokva, hogy az ügyvéd, ha már nem tud több adósságot csinálni, vegyeskereskedést nyit, vagy öngyilkos lesz, hogy az orvos ötven forintokért robotol a kórházakban és még jó, ha egyáltalán robotolhat és hogy a mérnökök százai, mint hatvanforintos rajzoló élik le sajton és hideg felvágotton az egész életüket.

De legalább urak: mérnök urak, orvos urak és ügyvéd urak. Közben a magyar ipar tönkremegy, azaz, hogy nem is megy tönkre, mert nincs. Nem is volt, mert nálunk mindig mindenki latinul tanult, mindenki jurátus volt vagy a földet turta.

Vagy van-e a világon annyi képviselőjelölt, annyi „politikus”, mint amennyi nálunk? Most, érettségi vizsgák küszöbén, amikor a

jövő nemzedék a pályájáról dönt, nagyon a ktuális az efféle szomorú kesergés. Ha az életbe kilépett ifju nem lát jól — amit nem is lehet tőle kivánni — a szülők kötelessége úgy irányítani gyermekeiket, hogy emberhez méltó, munkás és tisztas életre készüljenek el és ne hajszolják ostobán a diplomás nyomorúságot, az oklevelet, amely nagyon sokszor kegyetlen sors és kenyeretelenség.

Akkor kevesebb lesz a csalódottak száma és lesz magyar ipar, mert lesz magyar iparos. Akkor nem kell tulipánmozgalom, aminthogy tulipánnal — volt alkalmunk meggyőződni róla — nem lehet magyar ipart csinálni.

— A király és a válság. Budapestről táviratozzák nekünk: Egy esti újság ma azt a hír közli, hogy a király egyik kibontakozási tervet sem fogadja el, hanem *Khuen* Hédváry Károlyt nevezi ki miniszterelnöknek, *Khuen* Hédváry azonban nyomban megcáfolta s eleve tiltakozott, hogy ötlet mint politikai mumus állítsák be.

— A debreceni munkáskertek. A *Wesprémy* Zoltán főispán és *Kovács* József polgármester védnöksége alatt szervezkedő „Közhasznú munkáskertek egyesülete”, e hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében alakuló közgyűlést fogja megtartani. A szervező bizottság Debrecen város közönségét fali hirdetmény útján hívta meg. Személyre szóló meghívó senkinek sem küldetett, s a szerv. bizottság minden érdeklődőt ézuton is meghív. Az alakuló egyesületbe belépni ott a közgyűlésen is lehet. A közgyűlés tárgysorozata: a megalakulás, alapszabály alkotás, tisztikar választás és a 240 kertnek *Szántó Győző* részéről átadása. Kiemelkedő mozzanata az lesz a közgyűlésnek, a két legközelebb fekvő kert telepek, a „*Déliab*” (Mester-u) és a „*Petőfi*” (Közraktár mellett) telepek megtekintése. Különösen e telepek megtekintésére hívjuk fel a nagyközség figyelmét, mert a kertek az ő tavaszi pompájukban annak a szeretetteljes és szorgalmas munkának imponáns bizonyítékát szolgáltatják, melylyel a nép már idáig is honorálta azt hogy ez az üdvös intézmény létesült. A kezdetnek ez a szép sikere azt is mutatja, hogy a munkás kert intézménynek Debrecenben és az országban is nagy jövője van.

— Wekerle a trónörökös előtt. Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnököt a trónörökös ma kihallgatáson fogadta.

— Debreceni iskolatársak találkozója. A debreceni állami főreáliskolának 1899-ben érettségizett növendékei tíz éves találkozóra gyűltek össze pünkösd vasárnapján a *Royalban*. Volt tanárjuk, *Fazekas* Sándor főigazgatóval élükön megjelentek és a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban töltötték az estét. Számos pohárköszöntő hangzott el. Kedélyesen emlékeztek vissza arra az időre, amikor még az iskola padjai között voltak. Megjelentek a találkozón *Tar István* kohómérnök, *Zalatna*. *Erdélyi* János erdész, *Selmeczbánya*. *Jánossy* Miklós m. v. osztálymérnök, *Selmeczbánya* *Varga* Jenő m. v. mérnök, *Szolnok*. *Farkas* Andor posztókereskedő, Debreczen. *Sipes* Dezső m. v. mérnök, *Szeged*. *Altmann* Ignác m. v. mérnök, *Arad*. *Görög* József m. v. mérnök, *Munkács*. *Móricz* Ferenc városi mérnök, *Kolozsvár*. *Faludi* Ferenc banktisztviselő, Budapest. A többiek elmaradásukat kimentették. Megemlékezésre méltó, hogy a főreáliskola fennállása óta ez volt az első tízéves találkozó.

— A belügyminiszter és a távbeszélők rongálása. A minap történt hogy a debreceni törvényszék néhány pajkos fiut elítélt azért, mert a táviró póznák porcellán elszigetelőit megdobálta. A belügyminiszter

most Hajdumegye törvényhatóságához rendeletet intézett a közhasználatú távirók és távbeszélők porcellán-szigetelők rongálásának meggátolása tárgyában. A rendelet azt mondja, hogy a kereskedelmi minisztertől vett értesülés szerint újabban, főképpen a távbeszélőberendezések nagyobb mérvű kiterjesztése óta, a közutak mentén épült vonalakon részben rosszindulatból a porcellán-szigetelőket annyira pusztítják, hogy a felügyelő közegek azok pótlását alig győzik. Eltekintve a pótlással járó tekintélyes költségtől, a rongálások folytán a berendezések üzemképessége is sokat szenved, mert azon vezetéseken, melyeken törött szigetelők vannak, nedves és esős időjárásban az üzem nagyon meg van nehezítve, sőt időnkint és helyenkint annak főtartása lehetetlen. Ennélfogva és nehogy ily rongálások következtében egyes vidékeken az üzem bizonyos időn keresztül szünetelni legyen kénytelen, főlhívja a törvényhatóságot, hogy az erélyesebb ellenőrzés gyakorlására a kellő intézkedéseket megtegyék és a tetten ért egyéneket szigoruan büntessék.

— Óriási botrány az osztrák képviselőházban. Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy az osztrák képviselőházban a keresztény szocialisták és szocialisták között az indítványok előterjesztése közben óriási botrány volt. A kormányt csaknem leszavazták. Az ülés még mindig tart.

— A német császár és az orosz cár találkozója. Pétervárról táviratozzák a *Berliner Tageblatt*-nak: Az eddigi intézkedések szerint *Vilmos* császár és a cár június hó 19-én fognak a finn vizeken találkozni. A találkozáson gróf *Prutarét* pétervári német nagykövet és a német katonai és tengerészeti attasé is jelen lesznek.

— Az izr. polgári leányiskola ifjusági önképzőkörre e hó 6-án d. e. 11 órakor tartja záró diszülését a hitközség disztertermében következő műsorral: 1. Dalra fel. Éneklés az ifjusági énekkar. 2. Elnöki megnyitó. *Mondja* Kende Paula az ifjusági önképzőkör elnöke. 3. Titkári jelentés. *Felolvassa* Bodnár Emma, az ifjusági önképzőkör jegyzője. 4. Esztétika. *Irta* Szabolcska Mihály. Szavalja *Helfersohn* Erzsébet I. p. o. t. 5. Spanyol táncok. Szerzette *Moszkovszki*. Zongorán előadják *Bodnár* Emma és *Weisz* Ilona IV. p. o. tanulók. 6. Vágy. *Irta* Arany J. Szavalja *Geiger* Berta III. p. o. t. 7. A tavasz. *Leírás*. *Irta* és *felolvassa* *Kardos* Anna II. p. o. t. 8. Az én helyem. *Műdal* *Schuberttől*. Éneklés *Fenyves* Szeréna és *Füredi* Margit IV. p. o. tanulók. 9. A méh románc. *Irta* Arany J. Szavalja *Kaiser* Edit II. p. o. t. 10. Hunyadi induló. Éneklés az ifjusági énekkar. Ez alkalomra a nagyon tisztelt szülőket és tanúgy barátokat szívesen látja az igazgatóság.

— Eljegyzés. *Gál* Jenő szatmári mérnök eljegyezte *Grossmann* Lenkét Porchalmáról.

— A szultán levele Ferenc Józsefhez. Budapestről táviratozzák: Ma Budapestben keresztül előkelő török küldöttség utazott Bécsbe, hogy a királyt V. Mohi medtrónraléptéről hivatalosan értesítse és a szultán sajátkezűleg irt levelét az uralkodónak átadja. A küldöttség tagjai *Tevfik* pasa londoni török nagykövet, *Noradunghian* efendii közmunkaminiszter és *Halil* pasa tábornok, a török államtanács elnöke. A küldöttség ma este érkezett Bécsbe és a Burgban szállt meg. A király valószínűleg már holnap fogadja a küldöttséget.

— Meglőtt kisfiu. Hosszupályiban most rendezik a fúteát. *Juhász* István oda-küldte 12 éves fiát, hogy a kolátoktól zavarja el az ott játszó gyermekeket. *Madári* Lajos észrevette azt, hogy az ő fiát is elkergették. Borzasztóan feldühödött ezen *Makergették*. Borzasztóan feldühödött ezen *Makergették*, rögtön bement a lakásába vadászfegy-

verőért s azt *Juhász* kisfiára sűtötte. A se-rétek a kisfiu baltérdébe furódtak. Állapota súlyos.

— Vörös sztrájk. *Filadelfiából* táviratozzák: A közuti vassuttársaság alkalmazottai, akik már napok óta sztrájkolnak, tegnap véres zavargást rendeztek. A sztrájkolók ellen a rendőrség kénytelen volt sortűzet adni. Száz tüntető megsebesült. — A tüntetők öt közuti kocsi teljesen elpusztítottak.

— Holdfogyatkozás. Budapest éjjeli alakjai s a későn fekvők tegnap éjszaka ritka égi látványosságban gyönyörködhetek. Éjfél utáni egy órakor a föld árnyéka összeért a hold koronájával s ettől fogva előbb félárnyékba borult a hold, majd két óra tizennégy perckor megkezdődött teljes el-sötétedése, amely eltartott 2 óra 45 percig. A sötétkék égbolton éjfél táján még nagy udvara volt a bágadt fényű bolygónak. Egy óra tájban sötét felhők környékeztek s vultak rajta keresztül s már-már az a veszély fenyegette a figyelőket, hogy a ritka látvány élvezetétől megfosztja őket a véletlen. Egy óra tizenöt perckor azonban elhúzódtak a felhők, a hold gyönyörű fehér fényvel világított, udvara megkeskenyült, de korongjának körülbelül a negyedrészt kelet felől áttetsző árnyék takarta el. Az árnyék egyre terjedt s fokozottan beborította az egész korongot. Hajnali 3 óra 16 perckor ért véget a teljes holdfogyatkozás és 4 óra 31 perckor takarodott el a föld árnyéka a holdról.

— Bolgár-török konfliktus. Szófiából táviratozzák, hogy *Liapesev* bolgár kereskedelmi miniszter, aki a keleti vasut ügyei miatt több mint két hónapot töltött Konstantinápolyban, közölte a minisztertanácson a kormány tagjaival, hogy a porta a török tervezet elutasítása esetén el van tőkélve a bolgár exarchának Konstantinápolyból való kiutasítására. Ez a közlés a minisztertanácson nagy izgatottságot kelt. Az egész sajtó fölszólítja a kormányt, hogy lépjen föl erélyesen Törökország ellen.

— Fölrobbant kézi gránát. Nagyváradról táviratozzák: A nagyváradai házi ezred legénysége mostanában a japániai híres harci eszközeivel, a kézi gránáttal tart gyakorlatokat. Egy ilyen gránáttal való foglalkozása közben sajnálatos baleset érte *Voit* Rezső 37. gyalogezredbeli főhadnagyot, a helyőrség szimpátiikus tisztjét. A főhadnagy hétfőn délután a nagyváradai várban egy kézi gránátot akart megtölteni. A puskaport és a homokot gyömmöszölte a gránátba, amelybe még a robbanó és gyilkos ekrazit szerencsére nem volt elhelyezve. A gránát váratlanul fölrobbant s az explodált lőpor a fiatal katonatiszt homlokát és szemét megsebezte. A főhadnagyot szanatóriumba szállították.

— Megkezdik a sáskairást. A Hortobágy rónaságán az idén nagyobb számban keltek ki a marokkói sáskák. Ezért szükségessé vált a sáskairás. Megfertőzött területek: *Kunadaras*, *Tiszacséce*, *Hajduböszörmény* és *Nagyléta* körül vannak. *Jablónovszky* József, a rovar-tani állomás vezetője ma délelőtt táviratot intézett a városhoz, amelyben elrendelte a sáskairás azonnali megkezdést.

— Megvakult a színpadon. *Newyorkból* jelentik: A minap tragikus eset történt a cincinnati operaházban: *Varlen* Charles operaénekes abban a percben vesztette el szemvilágát, amikor a színpadra lépett. Az operaénekesben volt annyi erő, hogy szerepét, amelyet már sokszor eljárt-

szott, végigénekelje és ennél fogva a közönség nem vett semmit sem észre. De mikor a függöny legördült, az énekes száméhoz kapott és fölkiáltott:

— Borzasztó szerencsétlenség ért, megvakultam!

Ezután ájultan összeest. A közönség, amely csak az előadás után értesült az énekes tragédiájáról, meghatottan mondott részvétet a szerény vak művészeknek.

— **Buza és zabszállítás a közös hadseregnek.** A temesvári hetedik hadtest a szokványos bevásárlások tervezetét megküldte a debreceni kereskedelmi és iparkamarának. Eszerint buza, z. b. széna, szalma és rozs beszerzésére ajánlatok nyújtandók a hetedik hadtestparancsnoksághoz. — Bővebb részletes tudósítás a kamaránál megkapható.

— **Rendőri hírek.** Mago: Sándor kocsistól a Degenfeld-tér 2. szám alól ismeretlen tettes 18 koronát lopott. — **Fekete János** Bika-szállóbeli pincértől Nagy Imre pincér ellopta ruháját. **Vida Sándor** Péterfia 64. sz. alatti lakos 11 éves kis fiát egy arra kóborgó veszett kutya megmarta. A szerencsétlenül járt kisfiut rögtön felszállították a Pasteur-intézetbe.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következők kötötték házasságot: beölsei Buday Gyula—Várad Mariskával.

— **Megmérgezett család.** Budapest-ről táviratozzák: Özvegy **Kralistvánné**, született **Schmidt Klára** 40 éves napszámosnő tegnap Váci ut 15. szám alatti lakásán két gyermekével, a két éves Istvánnal és 1 éves Irénnel kávét ittak és mindhárman mérgezési tünetek alatt megbetegedtek. A mentők segítettek rajtuk és lakásukon hagyták őket.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Reich Irén izraelita 1 hónapos, Balogh Juliána református 3 hónapos, Kacsari Gézané református 29 éves, Szakácsi Lina.

Hamilton Bross neve annak a két kiváló artistának, kiknek excentrikus mutatványokkal egybekötött gyorsfestő produkciója egyik legsikeresebb száma az Arany Bika Mulató kiváló júniusi műsorának. Hasonló sikerei vannak Gray and Carty, a világ legjobb komikus akrobatáinak, kiknek, valamint Morello buleszk zsonglórnek kacagató, mindamellett művészi mutatványait tomboló tapsvihar jutalmazza a mulatót minden este zsufozásig megtöltő közönség. Gyárfás, Sörensen és Seymour duett mutatványai is nagy tetszést aratnak. Tegnap este mutatkozott be Törley Irén soubrette és Várad István táncoskomikus.

— **A szerelmes oszledeleány.** Ma délután 2 órakor a Piac-utca 79 szám alól a mentőkért telefonáltak. Nagy Zsuzsanna 23 éves szakácsnő akart megválni az élettől. Mikor a mentők megérkeztek, a földön fetrengve találták óriási kínok között a szerencsétlen leányt. Megállapították, hogy marólugot ivott és ez okozta a szenvedéseket. A kórházba szállították, ahol azonnal ápolás alá vették a súlyosan megsérült leányt Tettének oka szerelmi bánat.

— **Eljegyzés.** Ehr: nstein Lipót nyiregyházi posztókereskedő eljegyezte Kupfer Amáliát, Kupfer József debreceni posztókereskedő leányát.

— **Kugler** (Gerbeaud) cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

— **Legszébb nagy nyári kert** a Dreher sörcsarnokban, hol arnyas fák alatt sörözik a közönség egész nap, kitűnő faj borok, zóna reggeli különlegességek, remek é választékos délutáni uzsonna és vacsora. halak, korai ujdonságok, jeges italok. előkelő kiszolgálásról garancia a Markus Jenő vendéglős régi hírneve.

— **Fényképezeti készülékek** és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Art hur papírkereskedésben.

— **Villanyvilágítást** lakásokban, üzletekben, legjobb anyaggal, legutányosabban rendez be Földvári L. első elektrotechnika gyár és vállalat Kossuth u. 1. Telefon 168.

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

50) Irta: **Vértesi Arnold.**

— Mi lelte ezt a fiut? — szolt ingerlően Armin. — Talán titkos oktatást nyer a daczolásban? Vagy mind azért történik ez hogy megkedveltessek vélem az itthon maradáást? Valóban élvezetes napokat töltök. A panaszkodás sora talán nem rajtad volus, Armin, — szolt a nő. — Mi nyilt szívvel, örömmel jöttünk elődbe. Oh, istenem ha tudod volna, mily örömtől dobogó szívve vártunk!

Eszternek szeméből könnyek peregtek alá. Halvány arca kipirult. Végre tehát nyilt szóra. magyarázatra kerül a dolog közte és férje közt. A remény sugára lopózkodott be szomorú szívébe s hinni kezdte, hogy megértik egymást, hiszen csak félreértés lehet oka e feszült viszonyoknak. Nehezteles és nem elhidegedés.

— Oh istenem, Armin. — szolt a nő. — mi forró szívvel vártunk. te hideg szívvel jöttél közénk. Bocssás meg, ha nem úgy volt, de mi úgy hittük.

Es sirva borult férjének nyakába. Armin könyvedén megölelte. mintha igyekeznék hamar tulesni minden efféle magyarázaton.

— Meglehet. — szolt, elhárítva, kikerülve minden további ömlengést, meglehet. hogy az én viseletem volt nagyon hideg. Nem tudom. Meglehet Nos, gond és foglalatosság mellett nem lehet az ember mindig derült kedélyű. Ne keressük most azt, kinek kellett volna másképp viselni magát. Meg lehet, hogy neked van igazad, Eszter. Én nem vitatkozom; nem szeretek vitatkozni. Nem is erről akartam beszélni.

Ez rideg elutasítás szívébe fojtotta visza Eszternek feltörő érzelmét. Csendesesen visszavonta kezét. Hasztalan volt reménye. Némán, mozdulatlan maradt helyén s várta mit fog mondani férje.

(Folytatjuk.)

Terménytőzsde.

Febvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest. 1909. június 3.

Készaru 10—15 el drágább, határidők a tegnapi záróárfolyamokból 16—18 fillért vesztek.

1909. októberi buza	13 31—32
1909. májusi buza	15 42—43
1909. áprilisi buza	—
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	10.17—18
1909. áprilisi rozs	—
októberi zab	7 58—59
1909 májusi zab	—
1909. áprilisi zab	—
1909 májusi tengeri	7 89—90
1910	7.25—26
1900. júliusi tengeri	7.86—87

Nyilttér.)

SEMNERING
Vizgyógyintézet kir. tan. Dr. Vécsei
Körbéli gyógyeszközök. — Diéta- és Radiumkúra.
Terjedelmes lég- és napfürdők. Prospectus legyen.

Villanyvilágítást

lakásokban, üzletekben legjobb anyaggal legutányosabban rendez be a Debreczeni első elektrotechnika gyár és vállalat.

Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme ujdonságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

„óriási raktára”

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Sok pénzt takaríthat meg mindenki aki a tavaszi és nyári cosztum pongyola blouse kelme, hozzávaló belés áru, csipke selyem tresse, sujtás és minde más diszekben szükségletét nálunk szerzi be.

Óriási választékban van raktáron!

120 cm. Gyönyörű ruha kelmek 59 kr.-tól
120 „ „ Blouse pongyola 49 „ „
120 „ Remek angol coszt kelme 1.25 „ „
120 „ Lüszték minden színben 55 „ „
140 „ Cosztum kelme „ 150 „ „
140 „ Div. angol lüsztérek 2 — „ „

Blouse, pongyola és ruha selymek.

M. saline 1.10, Taft 1.25, Lusien 78, Pongies 75, Duchesse 75 kr. R. mek szép angol ruha vásznak minden színben 66 kr.-tól óriási választék, Zephirek, Delainok, jó mosó kretonokban. Remek Antuka és más szines és fekete ernyökben. Fegyhazi gyermek harisnyák, elegáns női harisnyák, himzett ajouros és sima flór nagy választékban.

Saját készítésű paplanok. Tömérdek maradék féláron.

Molnár V. J. és Társa fiókja
Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Óriási választék női eső- és napernyőkben 98 kr.-tól

Globin
a legjobb és legfinomabb
czipöcrém
Fritz Schulz jun. R.T. Eger Cséhszék

Magyar ember csak ma yar as ásványvizet ig ek!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbad ellen
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen —
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz —
Baross, vesebad ellen —

Borhegyi, hughajtó — — — —
Boholti, udító víz — — — —
Előpataki, sárgaság ellen — — — —
Felsőrákosi Mária, légesohurut ellen —
Hargittaliget, udító ital — — — —
Borszéki fokut az ásványvizek királya kőszvény ellen

Horgász, étvágygerjesztő — — — —
Kasson fokut (Sainaris) jód és lithium tart.
Répáti, égvényes ásványvíz — — — —
Szekely-Selters, idült gyomorbadok ellen
Stojkai, cukorbetegség ellen — — — —

Kérdezz meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványvíz** gyógyatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

He. yi népv. Hamagy. lőzset — kapható mindenütt

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen Piac-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztyűk, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkeszalimgok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműk.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Egyedül készít

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszaru” gyógyszerár

Telefon 496.

Telefon 496.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsírmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Villamos világitást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytrattik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpaszemek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Köleson izzólámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210.

Telefon 210.

Legbiztosabb szépitőszert a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Leghíltőbb szor szopló, máffoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

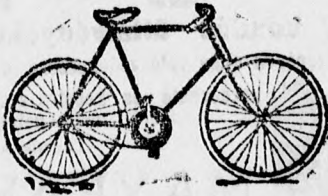
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496.

Telefon sz. 496.

Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsörendü

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.

Telefon 632.

Telefon 632.

Három cikk!!

meglepő olcsó árban árusítatik

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában.

Vászon ruha (alj és blous) 10 frt. Vászonköpeny 5 frt.

Pongyola remek színekben, mosó 4 frt.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választélyegyet csatolni.

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121.

Angol zephir színes ingek, kézellők gallérok és nyakkendők sapkák kalapok olcsó árban Fisch Testvéreknél főtér 40.

Vendéglő és bodega Hunyadi-utca 11. szám alatt megnyitott. Hideg és meleg ételek kaphatók. Abonomák elfogadhatók. Rosner bodegás.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Két szép csillár függő lámpa eladó Iskola-utca 8. sz.

Egy csinos, elkülönített, külön bejáratu utcai szoba butorozva vagy butor nélküli azonnal kiadó cím a kiadóba

Egy utcai csinosan butorozot szoba előző bával a Piac utczán kiadó Czim a kiadóba

Két szobás csinos lakást keres fiatal házaspár azonnal minden hozzátartozékaival együtt, cím a kiadóba.

Saját termésű, finom Bocskay-kerti fajbor hordószámra (nagyobb mennyiségben is olcsó árban eladó Poroszlay Lászlónál Hunyady-utca 3.

Ögyes pongyola varrónő azonnal felvétetik jó fizetés mellett, Rózsa kistemplom t. azár

Hatvan utca 7 szám alatti üzlethelyiség azonnal kiadó a berendezés külön eladó.

Kocsisok, gyáriszolga és munkások felvétetnek Teleki utca 100.

Kiadó lakás. Simonyi ut 10. sz. ház modern uri lakás, fürdőszoba, vízvezeték, gázvilágítással 4 pincehelyiséggel nov. 1-re kiadó.

Ögyes varrónők azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sandor Batthyányi-u. 1.

Eladó ház. ház Petőfi-ter 9. sz. legforgalmasabb helyen a vasut mellett legjobb menettelű vendéglő és szálloda szabad kézből kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip-kop " 08 Riz " 14
Tiszti " 10 Parafis " 14
Délbáb " 12 Arany " 20
Kulibri, Különlegesség 16 k.

Kapható: HARMATH'S szivar hüvelykülönlegességek soraktárában Debrecen Invészker u. 14.

Eladó ház.

A kiskoru Konrad testvérek tulajdonához tartozó és Debreczenben Széchenyi-utca 50. sz. ház 300 négyszögöl udvarral 30,000 koronáért örökön eladó, a vételár az ezen hára és az Arany János-utcai 59 sz. hára a Debreczeni Első Takarékpénztár javára betáblázott 20,000 kor. törl. kölcsön és 5000 kor. 6%-os kölcsön és a Magyar kir. kincstár javára betáblázott 1796 kor. adóhátralék átvállalásával egy év alatt rendezendő a vételár többi része az árvaszéknél részletekben 6%-al törlesztendő; ezen háznál 12 lakosztály van, házbér havonta 194 kor illetve egy év alatt 2334 korona. Ért. Arany János-utca 59. sz. a. gyám apánál.

1909. Tavaszi áruk:

1 mtr. 120 cm. Pepita szövet . . . 40 kr.
1 m. 120 cm. Mode Raye szövet 65 és 70 kr.
1 mtr. 120 cm. Mélé szövet . . . 70 kr.
1 mtr. Borduros kreton 24. 27 és 33 kr.
1 m. Borduros mosó de'ain 31, 34 és 28 kr.
Francia gyapju delain 50, 54, 60 és 75 kr.
Jómosó Cosmanosi kartonok
Batiztok, angol zephirek
Ruha vásznak, kreppek
Keztyük, harisnyák

divat napernyők. Szépe Lajosnál

Hirdetmény.

A debreczeni közönség mint sz. debreceni bej. cég igazgatósága közhírré teszi, hogy a szövetkezet az 1909. évi április hó 22-én tartott közgyűlésén a felosztást kimondotta. Ehez képest a keresk. Törv. 249. §-a alapján felhívja a hitelezőket, hogy követeléseiket eme hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hó alatt az igazgatóságnak anynyival inkább bejelentessék, mert ez idő elteltével bejelentésük figyelembe vételni nem fog.

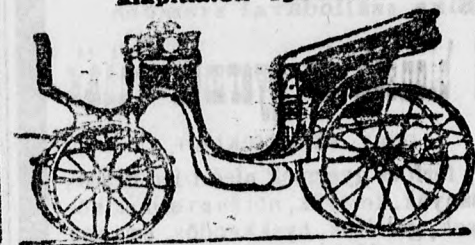
KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Piac-utca, Városház épület.

Gasdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinfiálószerek: Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidok nagy raktára, ugyazintén nagy választék mindenféle gumiarúban, stérkötőkben, valamint fényképezőszerek szükséges vagysszerekben.

Fábián László

kocsiigára
DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.
Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókocsit. Régi kocsikat újakra becserekl. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAYFARTH PH. és TSA. szabadalmazott

Önműködő „Syphonia“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlószőlőknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levéltetvek ellen való védekezésre, a szegacs és to: máncs stb. megsemmisítésére.

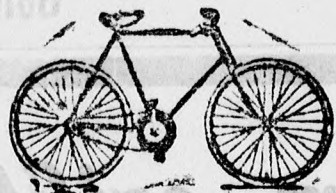
hordozható és kocsira szerelt permetező 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül. Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégétől

MAYFARTH PH. és TRS.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára. Több mint 620 arany- ezüst-éremmel stb. kitüntetve,

BÉCS, II/1, TABORSTRASSE 71

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. — Képviselek és vizontelárusítók kívántatnak.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hirneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelkezés jótállás mel ett elvállaltatják. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Piac-utca 8. szám. a kereskedelmi akadémiá épületében.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmeleltő, vegytisztító és gőzmosó gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csoma olás és postaköltségek mellőzésével — SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz. vette át a képviselőközvetlenül felkereshesse. A cég a gár rendes áraiban vállalja az ur-, női- és gyermeköltönyök, díszitő és butorszövetek, függön:ök, kősimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmék stb-ek vegytisztítását és festését. Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműk mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőlet és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.